

„КЫЫМ“ ХАҢЫАТ
50 СЫЛА

Уруксу өттүгү сурук-бичик дини билбикке, харыкта муна озорбуг, Октябрьскай революцияга эр кигүлүн ылбыт саха норуотун өйүн санаатын сардагыга, кинини сача олоххо, урарха, кул-сүрүг тардыгыга бери улахан оруол-ланыт. «1. ным» хаһыат 50 сыла бүтүн, ах-санын 28 күнүгү туолар.

Уш агарын анараа өтүгүр ити күн Россия-
шаһой Коммунистическая (большевиз) партия
губбюротун ийлизэди Саха секцияте уонна
«Маччаары» дигэн культурнай-сырдатар общес-
твэ хоһоһоһ, өдирдэлэз биридэ таһаарар «Мач-
чаары» дигэн сахалыы хайыагтарын маннайты
үөмөрө тахсыбыта, 1922 сыл кулун тутартан
ийизэди Коммунистическая партия губбюротун органынан

«Иттиг» хаһыат Саха сирингэр граждан-
ский сарын баһа турдадына тахсыбыта. Кипи
Коммунистическай партия уонна Советскай бы-
лаас саха дьонугар туһаайан эгэр тылларын
элчилэр төрөбүтү көрүт тылларынан аан бастаан
түрдүбүтэ. Хаһыат маассабая партия политика-
тын, Советскай былаас дьаһалларын өйдөтөрө,
партия Саха сиринээһи губбюротун уонна губ-
ревком ыдыһар уураахтарын баччааттырыо. Урун
баччааттар уонна олохтоох баайдар албынна-
рыгар хириммэттэрингэр, Советскай былаас ма-
мусулагар дөңсүөх норуот сыйлаһын нөмүс-
күсүгэр турууялларыгар саха дьадаһыларын
ыгытыра.

Саха Автономнай Советскай Социалистическай Республиката территориятин туһунан үөрүүтүгүсүмүкү, үлүсүгүсүмүкү арга олоһорго саха дьонуларга чин бастаан «Манчаары» хаймаат тиздирбита. Билин страницаларыгар Саха АССР-ы тарихтар туһунан ретикоз манифеста уонна республика револуци предсидателл П. А. Ойуунускай Саха АССР-ы территорията ийирдэрин туһунан маннайгы атомардэвх быыһаһа сахалыы баччаатэммиттэро.

Саха үлэһит маассатын активнай өөбүлүнэн Ийиыл Арҕаа үрүт баандалары үлү сэмниһи-
быта. Саҥа олоһу тутуу эйэлээх күннэре саҥа-
лаһыммытара. Уобаластаабы партиянай тэрилтэ,
республика сээлэттэ көҕүлүн ылбыт саха үлэ-
һит-аһмаччыт аймаһын саҥа олоһу тутуута
түмүтүнөн барбыта.

Гражданский сэрин бүслүтүн эрө кэнне, Новгородов алфавитынан Петроградна кутуллубут ырга шрифтери тутан эрө баран, 1923 жыл санынын 15 күнүттөн уюластаабы партиянай хабарат «Кыям» дияз атынан тахсар буолбута. Слехтоох нийилиннине торообут герут тылыннан тахсар партиянай хабарат социалистическая революция туһунан, Коммунистическая партия по-активнатын туһунан кырдыгы сыламтата суох Төрөлүсүтэ, Советский былаас өсөөхтөрүн сы-малары, аайлыгызын, холуннарыларыларын саралым

тардыбыта.

Хайнхат хас нүмэрин дайм Советснэй быдлаас нүннээр сорууларын, социалистичеснэй тутуу улуу нэскиллэрин быхааран бнээрэ, Советснэй бэчэт ленинскнэй үгэстэрин, уугунаахтыг туту-
лан, «Ным» партия уобаластаары комитетын салалтатын сах үлэнт мавсатын коллектив-
нэй пропагандиын, коллективнэй агитаторы-
нэй уонна коллективнэй тэрийэччинэн буол-
бута.

«Кыдыч» сыйарбыт балабаларын арыталаа-
таххына, саха дыдагыллара, батараантара Ном-
мунистическай партия салалтатынаа улуу нуучча
норуотун уонна быраатыны советскай нуруоттар
кэмлөрүнөн эргэ ологу хайдах ээспиттэрин, са-
на ологу хайдах туһулуттарын, тыа хаһаайысты-
батын, промышленноһун хайдах бэйэни харыс-
таммат үлэлэринэн социалистическайды улары-
тан туһулуттарын илэ хараххынан көрбүт кур-
дук бусбатын, 1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-

Статус сыялалга «Кыым» хайыат республикада инстинктив тинчлыкт уларныктар, сталеновецтар хам. аахыныарын юбулвеччиэн уонна тэрийвеччиэн буолбуту, «Сталеновец трибунала», «Ударныктар мунуустара», «Биллги бастыгыарыт» дон санга республикалар тарилланыттары.

«Ыйым» магнэтыгы нүмэрлөргөр бийэтин аңа-
говатын аһыһыан бодог буукубаларыһан суруйа-
ла: «Үөрөһтөх, суруксүт минн баяһын кыта
һдээ сыйдыан бу хаһыаты үөрөс суох дьог-
тор, мыйлар аһа» — диил Ойууһааһа кыһаһа.

ор, ыялтар аах»,— дээн, Очотоогу улаустарга, ыялвантарга баар олох аахынах ахсааннаах суруту билэр дээн бу сахалыы хайыаты ыаллары кэрийэ сылдан дьоннорго дорбоонноохтун ааган билэрэллэрэ. «Кыым» сааа балаанытар иинрингэ дьонно алаар-суруулар буолаларын дээн сырдан санааны уһугуннарбыта. Үөрөбө суох сыах үлөһит мессаагытар иини бунварынан, оосулатынча, учууталынан буолбута.

Саха селестей суруйааччыллара бары ээригэ бэйэлэрини бастагы айымньыларын «Кыымна» бөлүөттөлөһөр, «Кыымна» кытта тэргэ үүмүүтүрү.

«Социалистическая Якутия» уонна республика
атын хайматтарын кытта «Кыым» биэс сыллаах
былааннар сүткэн соруктарын сүтүһүлээхтик
толорууга активнайдык кыттыбыта. 1940 сыл-
лаахха «Кыым» хаймат Тыа хабарчыстыбатын
Бүтүн Союстаады быысташкатын кыттылаары
буолар чинэскэ тиксиптэ.

Немецкой-фашистской халабурдытартан Ада
дойдуну көмүскүүр Улуу сарни сылларыгар
Кыым өстөөбү үтүрүтүүгө, тылым бөдөргөтүү-
гө республика үлэнттарин түмүүгө уобаластаа-
ы партиялык тарилтөгө көмөлөспүгө. Ханьсат
аха буовунна ыргынын хонударыттан ы-
гар сурунтарин көчөттүгө, өстөөбү абаань
корүүгө, Сары күүнү өстөөбү урусхалмааныттан
үмүүгө ыгырара.

Сэрэн кэбиннээдн сэлхэртэ «Ныям» норуот аһааһыстыгын чөлүтөр түһэрингэ, холхостары, эрилтэ хаһааһыстыба өтгүнэн бөрөртүүтэ ыһааххан үлэни ыһыллыта.

Саха сирин хостонор барта бэрийин арылаа, алмаа промыселлоорун төрүттэрин. Бүлүү гидроэлектростанциятын тутуу, Бүлүү төрдүнэ-и гавтах сирдори туһара таһары, Таас Ту-у.—Якутскай—Бэстэх газопроводу тутуу, рес-ФДЫаааа тутуу индустриятын бааатын тэрийин үүрээинээх үлүсүгүтөр «Кылым» хаһмат анд-ий кыттынын ылыта.

Бу хүнийг хаймат нэрийн XXIV сүеийн уу-
дагдлын олохго киллэрийн, тохсус бизс сүл-
дх булаан соруудагдлын сүтүүндээхтүн то-
рууга республика үлэнттэрин түмүүг, ком-
мунизм тутатчыларын марксизм-ленинизм өлбө-
түлэт идчлэрийн сөблээхтүн уобаластаады
тэрийн тэрилтэз кэмөлөхөр.

Хаймаат хас нүмэрин зайы партинай тэрил-
лэр бэйбүой дьосурдарын үрдэттэгэ, хас
ирдин коммунист активноһын жетсүүтэ, ком-
мольскай, профсоюзнай тэрилтэлэр үлэлэрин
исарынага туһаайыллыбыт матырыяаллары
ыһааха сеп.

Од үний «Кыям» хаһыат тѳа хаһаа-
метыбатын производствотын тэрийингэ, нийн
рдыүүхүн үрдэтингэ, тѳа сиригсү олох-дьаһах

СПИСОККА: редакция субэ муницпалитет.
Редакторы солбуйавчы Л. Г. Колесов
тыт этэр. Одеролдор: корректор П.Д. Пав-
лова (хабас) уонна редакция отделын сэ-
биздессей Г. Г. Нымыров.
Е. Породин фотота.

культурагын үрдэнтгэ саамай улахан болломго-
тун ууфар. Хаймат двяньхан туран көтөдөр
бонпууостарынан сүөнү интинтин ыарехан үдө-
лэрин кэлчминик механизациядааһынга кинрэр
инниттэн турсадай олоһуулаах типовой хотоник
ру тутууну кэнэтин, сүөнү аһылыгын бэлэмнээ-
рин технологиятын турсары, механизированнай
засиолары таркийн, хортонпуйу уонна оборуот
аһын үүнэрэтин кэнэтин, ычат сүөнүнү аһы-
лыгынары колөһүтүү, сайынгы мэтчирэнтэ үрдүк
уонууну ситийин уо.д.а. буолаллар.

Халыкка партиянын пропаганда, советская туу, промышленность, транспорт, тууу, нооруу, уураштыруу, тарбия, халыктын өнөр-санаасынын, культу-ра, билим-руостары кыргыздын сырларына ээ.

Бийиги хамгаалыг ханна туох сана ностубу
тун, туск гачурай савалаанын үеһээбэтин, хан
нык кэрэ бачымак нөлөөлүбүтүн, бастыг опык
муньулүбүтүн туту мизэ дабай ылан киэриги
тарбатарга ыһанар. Социалистическая куолала
нын курдук үлөһиттэр патристическай хамса
һынарын сырдатыг редакция үлөһүн биэр боч
чумнаах салаата буолар.

Сахалыт тыһынан тахсар партиянай калыас
«Кыым» бэстэтин 50 сыллаах историятын били-
һын тухары сырдашпыт биер дьоһуунаах тема-
тынан норуоттар довордоһууларын пропаганда-
лаһын, үлэһиттэри пролетарскай интернациона-
лизм тыһыгар иитин буолар. Саха сирия ээо-
номикатын уонна культуратын сайыһыгарыга
улуу нуучча норуотун уонна ССРС атын ба-
рааттыы норуоттарын улахан көмөлөрүн хаһыат
мэтэһитин бэстэтинирэ уонна бэстэтинир.

Саха норуота үөрэйирон-сайдан истэрин айыы, кини културата үрдээн истэрин аайы, «Кыыл» улаатал, тираһа үүнэн испитэ, Кини бастаан кини балаһага 1000 экземплярынан нэдиэлэҕэ биһирдэ баччоттэнэрэ, 1925 сыллаахха кини түөрт балаһанан тахсар буолбута, 1931 сыл олунньуттан аҕда хайыат нэдиэлэҕэ алатта тахсар буолбута, Кини тираһа 1933 сылга 6 тыһыынча экземпляр эбит буолларына, 1946 сыллаахха 12 тыһыынчага тиийбитэ, Аңгардас кэлин 13 сылла хайыат тираһа кини тоғул улаатан, кини билигин 36—37 тыһыынча экземплярнаан баччоттэнэр.

1971 жыл уон бириыйалар «Кылымга» 2000-тан тахса киниттөн 5488 сурун минрдэ.

Республика 25 оройуонугар «Ийым» хаһыат корреспондентскай постара тэрийдэн үлэтиилэр, киннэх икки суустан тахса общественнай корреспондент ныйтар. «Ийым» хаһыат үлөтүгэр Саха сирин ученайдары, суруйааччылары, рабочайдары, колхозтаахтара, советскай интеллигенцията активнайдык кытталлар, оттон кини рабселькордары и ахсаана өссө оннооһор элбэх.

Саха норуотун таптаалыах хаһыата «Ныым» 50 сааһын туолуута—бу республика культурнай дьомо» биһирээк элүүтүлүүк сойууһунта, бу Ленин орденнаах Саха республикатын бары үлэһиттэрин кэрэ быраабынньыктара.

Партия Саха уобаластары комитетын, Саха АССР Верховнай Советын, Саха АССР Министрлерин Советын органа — «Кыым» хаһыат советин баччет ленинскэй принциптерин тутуһа, хаһыат үтүөнүнүгү үгэстэрин утумнаан, бэйэтигэр астынгар түбүрүн, республика үлэһиттэри коммунисттерин, билимнэ, партия, профсоюзтууруорар сорукарын олоххо киллэтиһэ, иннилэри түмүүтэ иннинкитин да арасаа үлэһитэ.

МОСКВА. СССР Тываты хавыйыстыбатын
министерствотын «Агроприбор» дивизия научнай.
производстванын холбошугар рис образцтарын
улам турарууларга технологическай олоштола-
рын барыдарыларга «ДУР-1 М» дивизия лабора-
тория устатолга турарулуна.

Р. 1 № айдаччыларыттан
нев санга установка